

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۸۹

پاسخنامه - مدرسه اباصالح (عج)

پایه :	۳	موضوع :	عقاید ۳
تاریخ :	۸۹/۳/۲۴	ساعت :	

نام کتاب: آموزش عقاید، از اول درس بیست تا آخر کتاب

لطفاً فقط به ۱۰ سؤال پاسخ دهید - هر سؤال ۲ نمره

۱. معنای لغوی و اصطلاحی «عدل» را ذکر کرده، معین کنید کدامیک از معانی عدل مرادف حکمت است؟ ۱۶۲

معنای لغوی عدل برابری و برابر کردن است.

و دو معنای اصطلاحی دارد: ۱. اعطاء کل ذی حق حقّه ۲. وضع کل شی فی موضعه. معنای دوم مرادف حکمت است.

۲. دلیلی عقلی بر «پیامبر بودن نخستین انسان» بیاورید. ۱۸۰

هدف از آفرینش موقعی تحقق می‌یابد که راه دیگری غیر از عقل و حس وجود داشته باشد که آن وحی است پس اولین انسان باید پیامبر خدا باشد تا راه صحیح زندگی را بوسیله وحی بشناسد و هدف آفرینش در مورد شخص او تحقق یابد و سپس دیگر انسان‌ها بواسطه او هدایت شوند.

۳. شبهه مربوط به عصمت حضرت موسی(ع) و پاسخ آن را بنویسید. ۲۱۲

شبهه: حضرت موسی(ع) با یکی از بنی اسرائیل درگیر شد و او را به قتل رسانید و در مورد خود فرمود: «فعلتُها إذن وأنا من الضالین»
جواب: اولاً: قتل عمدی نبوده است. ثانیاً: بر طبق نظر فرعونیان بوده که آنها مرا قاتل و گنهکار می‌دانند. ثالثاً: جمله «أنا من الضالین» از روی مماشات با فرعونیان گفته شده است.

۴. چرا انجیل موجود معتبر نیست؟ ۲۵۴

اولاً: چیزی به نام کتابی که بر حضرت عیسی(ع) نازل شده در دست نیست و خود مسیحیان هم ادعا ندارند که این کتاب همان کتاب است.
ثانیاً: شرب خمر را جایز می‌داند و ساختن آن را به عنوان معجزه عیسی(ع) قلمداد می‌کند.

۵. یکی از اشکالات استدلال به آیه شریفه «ما کان محمد أباً أحد من رجالکم ولكن رسول الله وخاتم النبیین» بر خاتمیت پیامبر(ص) را نقل و نقد کنید. ۲۸۸

۱. واژه «خاتم» به معنای انگشتی نیز آمده است و شاید در این آیه هم همین انگشتی منظور باشد.

جواب: خاتم به معنای وسیله ختم کردن و پایان دادن است و انگشتی هم از این جهت خاتم نامیده شده که بوسیله آن، نامه و مانند آن را ختم و مهر می‌کرده‌اند.

۲. مفاد آیه ختم سلسله نبیین به وسیله آن حضرت است نه سلسله رسولان.

جواب: هر پیامبری که دارای مقام رسالت باشد دارای مقام نبوت هم هست و با پایان یافتن سلسله انبیا سلسله رسولان هم پایان می‌یابد.

۶. دلالت «إِنَّمَا یُرید الله لیذهب عنکم الرجس أهل البیت ویطهّركم تطهیراً» بر عصمت اهل بیت(ع) را بیان کنید.

در اراده خدا دو احتمال وجود دارد: ۱. اراده تشریعی؛ ۲. اراده تکوینی.

اراده تشریعی خدا درباره تطهیر بندگان اختصاص به کسی ندارد، بلکه شامل همه بندگان می‌شود؛ لذا اراده تشریعی در این جا مردود است پس این اراده خدا که اختصاص به اهل بیت(ع) دارد، اراده تکوینی اوست و اراده تکوینی نیز تخلف‌ناپذیر است - از این رو، اهل بیت(ع) از هر رجس و پلیدی دورند، یعنی معصوم هستند.

این جهان، سرای آزمایش و تکلیف است و باید جهان دیگری باشد که سرای پاداش و کیفر و ظهور نتایج اعمال باشد و هر فردی به آنچه شایسته آن است نایل گردد تا عدالت الهی، تحقق عینی یابد.

۸. چه کسی جان انسان را می گیرد؟ اختلافی که بین آیات مربوط، به نظر می رسد، چگونه رفع می شود؟ ۴۰۴

أ. خدا. ب. بدیهی است هنگامی که فاعلی کار خود را به وسیله فاعل دیگری انجام دهد نسبت کار به هر دو صحیح است و اگر فاعل دوم هم واسطه ای در انجام کار داشته باشد می توان کار را به فاعل سوم هم نسبت داد و چون خدای متعال گرفتن جانها را به وسیله ملک الموت انجام می دهد و او نیز به وسیله فرشتگانی که تحت فرمانش هستند هر سه نسبت، صحیح است.

۹. خلاصه ای از نحوه دگرگونی وضع زمین و دریاها و کوهها را که هنگام وقوع رستاخیز حاصل می شود بیان کنید. ۴۱۱

در زمین زلزله عظیمی پدید می آید و آنچه در اندرون آن است بیرون می ریزد و اجزای آن متلاشی می شود و دریاها شکافته می شوند و کوهها به حرکت درمی آیند و در هم کوبیده می شود و مانند تلّ شنی می گردند و سپس به صورت پشم حلاجی شده درمی آیند.

۱۰. نظر خوارج و مرجئه در مورد رابطه بین گناه و ایمان چیست؟ ۴۴۴

خوارج معتقد شدند که ارتکاب گناه، عامل مستقلّی برای شقاوت ابدی است و بکله موجب کفر و ارتداد می شود. مرجئه معتقد شدند که وجود ایمان، برای سعادت ابدی کافی است و ارتکاب گناه، ضرری به سعادت مؤمن نمی زند. قول حق: هر گناهی موجب کفر و شقاوت ابدی نمی شود و این طور نیست که با وجود ایمان هر گناهی بخشیده شود.

۱۱. شبهه: «لازمه شفاعت این است که شفاعت کنندگان مهربان تر از خدای مهربان باشند.» را پاسخ دهید. ۴۹۲

دلسوزی و مهربانی شفاعت کنندگان پرتوی از رحمت بی پایان الهی است و به دیگر سخن شفاعت وسیله و راهی است که خدای متعال خودش برای آمرزش بندگان گنهکارش قرار داده و در حقیقت تجلی و تبلور بالاترین رحمت های اوست که در بندگان شایسته و برگزیده اش نمایان می شود.